

Èkwò k'èbò, Pòlù deru nù Ndu Kórintu

¹ Èkwò-òzì ọwáá shì l'ẹ̀kà mbẹ̀dua, bụ Pòlù; mubẹ̀ onye onò, Nchileke kuru; mee mu tẹ̀ mu buru onye ishi-òzì Kuráýisutu Jisọ̀su. Onye mu l'iyá gbá mgba ede ẹ̀kwò-wá bụ nwanna ayi Tímoti.

Ndu ayi ede iya anụ bụ chọchi Nchileke lẹ̀ Kórintu; mẹ̀ iphe bụ ndu kẹ̀ Nchileke, nọ lẹ̀ Akáya gbáa mgburumgburu.

² Ayi asụ tẹ̀ Nchileke, bụ Nna ayi yẹ̀le Nnajiufu, bụ Jisọ̀su Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-oma; mekwaaphu t'unu buru l'ẹ̀hu-agu.

Pòlù ekele Nchileke ekele

³ Unu t'ayi kele onye onò, bụ Nchileke; bukwaruphu Nna kẹ̀ Nnajiufu ayi Jisọ̀su Kuráýisutu onò ekele. Ọ bụ iya bụ Nna ọ̀phụ obu-imiko nk'iyá nyịberu anyịbe; bya aburu Nchileke, aduje madzụ ike ẹ̀kà ẹ̀bò-ẹ̀bò. ⁴ Ọ bụ iya bụ onye aduje ayi ike l'iphe bụ iphe-ẹ̀huka, ayi ejekpoo ejeje; k'ọ̀phụ ayi a-dujẹkwanu ike ọ̀dà ndu ọ̀dò, eje iphe-ẹ̀huka ike; m'ò -ruhuru; iphe-ẹ̀huka ẹ̀phe dụ ịdagha. Ayi egudekwanu ike onò, Nchileke adụ ayi onò gude ọ̀dà ndu ọ̀dò. ⁵ Ọ kwa ẹ̀ge ayi yị l'iphe-ẹ̀huka onò, nyịberu anyịbe, Kuráýisutu jeru onò bụ ẹ̀ge ayi yịkwaphu l'ike onò, nyịberu anyịbe, Kuráýisutu adụ ayi onò. ⁶ Ọ -buru l'ayi eje iphe-ẹ̀huka; unu makwaru l'iphe-ẹ̀huka onò, ayi eje onò

bẹ bụkwa ẹge ee-shi tẹ Nchileke dua unu ike; bụkwaruphu ẹge Nchileke e-shi dzọta unu. Teke bụ lẹ Nchileke adụkwanu ayi ike; ọo ya bụ l'ono bụ iphe unu e-gude t'obu shihu unu ike teke unu a-nọdu ata nshi; l'eje iphe-ẹhuka ono, ayi eje ono. ⁷ Ọobuje ayi -nyata unu; ayi asụ l'ayi maru l'unu e-vudoshia ike. Iphe ayi arije iya ẹge ono bụ l'ayi marua l'ọ bụ-a ẹge unu yi l'iphe-ẹhuka, ayi eje; bụ ẹge unu yikwaphu l'ike ono, Kuráyisutu adụ ayi ono.

⁸ Ụnwunna ayi; iphe ayi eme t'unu maru bẹ bụkwa k'iphe-ẹhuka, ayi jeru lẹ Ẹshiya. Ẹhu, a kparu ayi b'a kpatabekwaru ayi; k'ọphu ọ dụ l'e boru ayi ivu, nyikworu ayi olu. Ọ tsụta-bekwaru ayi l'ẹhu; k'ọphu ayi ẹ-te shidu rịkwadua l'ayi e-mekochaa nọdukwadu ndzụ ọdo. ⁹ Mbụ; l'ayi shi rịkwaa l'e kpewaru ayi nkfugbu. Obenu l'iphe ono shikwa bụru iphe e-me t'ayi ba anọdu arị l'ọ bụ ayi a-dụ ike dzọta onwayi; gbahaa t'ayi woru onwayi ye Nchileke l'ẹka, bụ iya bụ Nchileke, egudeje ike; mee t'onye nwuhuru anwuhu shi l'onwu teta nọdu ndzụ. ¹⁰ Ọ dzọtaru ayi l'ẹjo ọgu ono, gage eri ayi ishi ono. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ọo-nọduje adzọ ayi. Ọo ya bụ ẹke ayi ewojeru ẹnya tupyoo l'ọo-dzọta ayi ọdo. ¹¹ Unubẹdua; unu yekwaruphu ayi ẹka; kfuje nuru ayi Nchileke. Ọo ya bụ k'ọphu aadụkwanu l'igwe ekele Nchileke ekele k'ẹhu ayi; ekele iya k'eze-iphe-ọma, o meru ayi; l'ọ nụwaru olu igweligwe ndu ekfu anụ iya nụ.

Pọlu agbanwe iphe, ọ tüberu k'ememe

¹² Obu ayi meru t'o doo ayi ɛnya l'ɛ ta atujodu umere ayi atujo; ntuphu-ire ta du iya; ketekete m'a -bya l'ɛhu ayi l'unu. Umere ayi daburu adaburu l'ifu Nchileke. Ono aburu iphe ayi gude eku onwayi k'iche. Ɛ tɔ bukwa lɛ mmamiphe kɛ madzɔ b'o shi; ɔ kwa eze-iphe-oma, Nchileke eme. ¹³ Iphe ayi ederu unu kwa iphe unu a-du ike gɔta; maru iphe o kfulu. Mu elekwa ɛnya l'oo-mekochaa dokota unu ɛnya ɔhuma; ¹⁴ mbu iphe ono, ɛ-te dofubebedu unu ɛnya nta-a ono. Unu amaru lɛ mboku Eswe kɛ Nnajiufu ayi, bu Jisusu ono bɛ oo-nwe iphe unu a-dzɔbe ɔkpa gude ayi asa nsasa; ayibedua enwekwaruphu iphe ayi a-dzɔbe ɔkpa gude unubedua l'asakwaphu nsasa.

¹⁵ O doru mu ɛnya l'unu gude ayi asa nsasa; bukwanu iya meru iphe mu sɔru lɛ mu a-byaodu bya aja unu; k'ɔphu abyabya mu a-buru uru gbaaru unu ɔzo labu. ¹⁶ Ije mu bu lɛ mu e-shi l'ibya nk'unu jee Masedóniya. Mu -lade alala; mu abatafua ɔdo; k'ɔphu unu e-duwa mu ru ije tɛ mu jeshia Judíya. ¹⁷ ?Unu tubesu lɛ mu shi agha onwomu aghagha teke ono, mu shi tɔbe ije mu ɛge ono? ?T'unu riru lɛ mu ekfuje iphe nke mu l'ɔ bu ndiphe? L'ɔ kwa ndiphe asuje: “Iye;” sukwapu: “Wawa” l'ugbo lanu ono. ¹⁸ Tuswekwa! Ɔ kwa ɛge Nchileke l'onwiya bu onye gbaru t'e gude ire iya ɛka; bu ɛge iphe mu ekfu gbaru t'e gude iya ɛka. Mbu lɛ mu -su: “Iye” b'ɔ bu “Iye”. Mu -su: “Wawa” b'ɔ bu “Wawa”. ¹⁹ Lɛ Jisusu Kuráyisutu ono, bu Nwatibe Nchileke, Sáyilasu kfulu unu okfu iya; Tímoti ekfuaru iya unu; mbedua l'ishi onwomu ekfukwaaru iya phɔ unu ono ta bukwa

ogharu-oghachi; mbụ onye bụ: o -sụ: “Iye”; yọ sụkwaphu: “Wawa” l'ugbo lanu ono. Iphe o gbe bụru kwa lẹ Kuráyisutu ono -sụwa: “Iye” bẹ oomeje iphe o kfulu. ²⁰ Oo ya bụ lẹ Nchileke shi l'ẹhu Kuráyisutu ono emeebekota iphemiphe obule, yẹbe Nchileke kweru ukwa iya. Oo ya kparu iphe ayi eshije iya l'eka sụ l'ono kwa ẹge o dọ, bụ iya bụ “Amenu”; k'ophu ee-shi ẹge ono kwabẹ Nchileke ugvu. ²¹ O kwa Nchileke bụ onye emeje t'ayi l'unu tuko shi Kuráyisutu l'eka vudoshia ike; bukwaru iya phụ fọtaru ayi. ²² O meru ayi iphe-ohubama; koshi l'ayi bụ ndu nk'ia bya eworu Ume-dụ-Nsọ nk'ia ye ayi l'okpoma t'ọ bụru itumo iphe oo-mekochaa meeru ayi.

²³ O bụ Nchileke; bẹ bụ ekebe mu; m'ọ -budu ire-lanu bẹ mu ekfu-a. L'iphe kparu iphe mu haru obya Kórintu bụlekwaphu tẹ mu ba abaru unu mbà nshinu kẹ nwa teke ono. ²⁴ Ayi te emekwa t'ayi tubujeeru unu iphe unu e-kweta; keshinu unu vudoshi ike l'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráyisutu. Iphe ayi shiberu ite iya gbe bukwaru t'ayi tuko mee t'ẹhu kafua unu otsohi ẹna ike.

2

¹ Oo ya kparu iphe mu gude obu mu l'ọ ha sụ lẹ mu ta abyadu ndu-unu; bya unu okpa-tsu aphụ odo. ² L'ọ -buru lẹ mu akpatsu unu aphụ odo; ? bukwanu onye a-nodu eme t'ẹhu tsoje mu ẹna; gbahaa ndu ono, mu kpatsuru aphụ ono? ³ Oo ya kparu iphe mu deru unu ekwo ono; t'ẹ b'ọ bụ teke mu byaru; ndu gage e-me t'ẹhu tsoo mu ẹna;

egbe kpatsua mu aphụ. L'iphe doru mu ẹnya bụ lẹ teke unu mewaru t'ẹhu tsọo mu ẹnà bẹ ẹhu a-tsọkwaphu unubedua ẹnà. ⁴ Teke mu shi ede ẹkwo ono b'o shikwa atsụ mu l'ẹhu; k'ọphu ẹhu te shidu bụru mu ẹhu. Mbụ l'aphụ jiru mu obu; mu egude ẹnya-mini l'ede iya. Mu te dekwa iya tẹ mu kpatsua unu aphụ. Iphe mu gude dee ya bụ-chikwaa t'ọ bụru iphe e-me t'unu maru lẹ mu yeru unu obu nshinu.

Ọguru onye a hụru àhùhù nvụ

⁵ Ọ bụru l'o nweru l'unu ha onye mewaru onye ọdo egbe iphe aphụ ono; unu makwaru l'ẹ tọ bụkwa mu b'o meru iya. Ọ kwa unubedua l'unu ha b'o meru iya. Ọbe mu te jedu iya rụ ekfunuka. Ọ bụlephu l'iphe mu ekfu bụ l'o wuduru m'ọ bụwaru unu l'unu ha b'o meru iphe aphụ ono. ⁶ Onye ono bẹ mu ekfukwa l'àhùhù ono, unu ha l'igwe hùà ya ono dụakwa mma; t'ẹ b'a hùhekwa iya ọdo. ⁷ Iphe unu e-gbe mechia nta-a bụ t'unu ghakọbe gụaru iya nvụ; ọya ya ike; e menyaa; aphụ akaria ya ẹka; ẹhu anyihu iya nkọ. ⁸ Ọo ya bụ; byiko; iphe unu e-me nta-a bụ t'unu mee ya; k'ọphu ọo-maru l'unu yeru iya obu. ⁹ L'iphe mu shi ederu unu l'ẹkwo phụ kwa tẹ mu dataedu unu; maru: unu emeje-e iphe, bụ iphe, mu sụru t'unu mee. ¹⁰ L'iphe bụ onye unu gụru nvụ l'iphe o mesweru bẹ mbedua l'ishi onwomu guakwaru nvụ. Iphe bụ iphe mu gụru madzụ nvụ ya; mbụ m'o -nwekwaru iphe mu gụru nvụ ya bẹ bụkwa l'okfu ẹhu unu bẹ mu nọ l'ifu Kuráýisutu gụa ya. ¹¹ Ọo ya bụ k'ọphu ee-shi ẹge ono kèchia Sétanu

uzo t'ẹ b'o mehe ayi eriri; keshinu ayi majiwaru ẹregede iya ẹnya.

Teke Pọlu nọ ẹ Túrowasu

¹² Ẹ teke ono, mu jeruru Túrowasu je araa ozi-oma ke Kuráýisutu ono be mu ruru je aphua ẹ Kuráýisutu bowaru mu uzo te mu jeeru iya ozi ono. ¹³ Obenu ẹ mu ruru; ẹhu te gvukpooru mu egvuru; kele mu ruru; mu t'aphu nwanna ayi Táýtọsu l'ẹke ono. Ya ndono; mu aparu ẹphe haa; yọ buru mu oje Masedóniya.

Otso Kuráýisutu atu okokooko

¹⁴ Mu etu Nchileke ẹpha; yẹbedua, shiwa l'iphe ono, Kuráýisutu meru ono; buru onye aturu ayi okokooko; k'ọphu bu: iphe bu ẹke ayi jeru; e shi l'ẹhu ayi maru onye yẹbe Nchileke bu. Odo bu k'ọphu ozi-oma ono e-gvu ẹkemeke ọbule kfurukfuru l'ọ bu iphe mkpọ iya eshi kwẹkwẹkwe. ¹⁵ E -kfudekpoo ya ekfukfu; mu asu l'ayi du l'ọ bu iphe, eshi mkpọ, bu iya bu ẹ ke ozi-oma ono; kele mkpọ ono shikotaru kwẹkwẹkwe jeye l'ẹke ndu Kuráýisutu adzọta adzọta nọ; jeyekwaphu l'ẹke ndu ọphu ala l'iyi nọ. Iphe ono aburu l'ifu Nchileke be ayi du ẹge ono. ¹⁶ L'ẹhu ke ndu ọphu ala l'iyi be mkpọ ozi-oma ono arukwa ẹpho. O bekwanu l'ẹhu ke ndu ọphu Kuráýisutu adzọta adzọta b'ọ bu mkpọ iphe emeje te ndzu nọdu. Oo ya bu; ? bu onye ha k'oje egbe ozi ọphu du ẹge ono? ¹⁷ Ayi te egudekwa ozi-oma ono agba ngho, bu iphe igweligwe ndu odo gude okfu Nchileke eme. Ayibedua, Nchileke ziru-wa egudeje obu iphoro ekfu okfu ono l'ifu Nchileke, bu iya bu iphe

gbaru ndu ejeru Kuráýisutu ozi l'ememe. Ayi te emekwa t'ayi gude iya rita uru.

3

Akahụ ekemu; mę ekemu ophungu

¹ ?Ọ dū unu l'ayi watawaru oja onwayi ajaja odo ọtọ? ?Bụ t'e dee ẹkwọ l'ayi bụ ndu ire-lanụ nụ ayi t'ayi nụ unu ẹge ndu odo anụje unu ọtọ? ? Ọ bụ t'ayi sụ unu t'unu nụ ayi ẹkwọ, ekoshi l'ayi bụ ndu ire-lanụ t'ayi paru ẹge ndu odo apajeru ọtọ? ² Ẹ ọtọ dukwa ẹge ono. Ọ kwa unubedua l'onwunu bụ ẹkwọ, e deru nụ ayi. Ẹkwọ onanu b'e deru ye ayi l'ọkpoma; t'onyenonu guje iya t'o doo ya ẹnya. ³ Ọ kwa t'unu koshije l'unu bụ ẹkwọ ophu Kuráýisutu deru nụ ayi t'ayi pajeru. Ẹkwọ ophu ta bụkwa mini-ẹkwọ b'e gude dee ya. Iphe e gude dee ya kwa Ume, shi l'ẹka Nchileke; mbụkwa Nchileke ophu nọ ndzụ. Ẹke e deru iya ta bụkwa lẹ mkpuma, dū l'ọ bụ ekwekwerekwe. Ẹke e deru iya bụkwa l'obu madzụ.

⁴ Iphe meru iphe ayi ekfu ẹge ono bụ lẹ Kuráýisutu mewaru t'ayi gudeje ire Nchileke ẹka. ⁵ Iphe-a, mu ekfu-wa ta bụkwa l'o nweru ike, nọ ayi l'ẹhu, bụ ike k'ẹka ayi, bụ iphe ayi e-gude ekfu l'ayi dzuru edzudzu oje egbe ozi ono. Ike, ayi nweru bụkwa Nchileke b'o shi l'ẹka; ⁶ yẹbedua, bụ iya meru ayi t'ayi dzua ome t'a maru k'ogba-ndzụ ophungu iya. Ẹ ọtọ bụkwa ekemu ophu e deru l'ẹkwọ bẹ ọonu ayi nta-a. Ọ kwa Ume-dụ-Nsọ nk'iya bẹ ọonu ayi. Ishi iya aburu l'ekemu ophu, e deru l'ẹkwọ egbukwa madzụ; obenu lẹ Ume Nchileke anụje ndzụ.

7 Ekemu ndiche ono b'e byiru l'eli mkpuma, dù l'ò bú ekwekwerekwe. A gùfukpokwaaru l'ekemu ono; bẹ Nchileke tũru; gude koshi l'oniyemonye ọbule nwuhufutaje anwuhu; okfu l'ẹ te mehedu iphe ekemu ono kfulu; ono bẹ dukpooru iche. Obenu l'a nuleruphu ekemu ono; ọcha-vii kẹ Nchileke achaa vii; k'ọphu ndu Ízurelu ta dudu ike lee Mosisu ẹnya l'ifu. Ọcha-vii ono, charu nu ono metsukwaaruru chihu echihu. 8 Ọ -buru l'uzo k'ekemu ono shi l'ọcha-vii ọphu dù ẹge ono; ?buchia uzo ono, bú uzo kẹ Ume-dụ-Nsọ ono t'akafuduaru ogbu nwijnwii; mbu uzo ono, bú: e -shia ya; e nweru ndzu gbururu jeye ono. 9 Ọ -buru l'uzo kẹ ekwekwe ono, meru Nchileke t'o kpee ndiphe nkfugbu ono bẹ egbu nwijnwii ẹge ono; ?buchia uzo kẹ Ume-dụ-Nsọ ono, eme ndiphe t'ẹphe buru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke ono t'akafuduaru ogbu nwijnwii? 10 Ọo ya bú l'e -kfude iya ekfukfu; mu asu l'ọcha-vii kẹ ọdungu phu te nwehedu iphe ọ bú l'ẹke ọcha-vii kẹ nta-a nọ. Ọcha-vii kẹ nta-a ono bú ọcha-vii, nyiberu anyibe. 11 Ọ -buru l'uzo k'ekemu ono, bú ọ-nọta-o-chihu ono; gbe chaa vii ẹge ono; ọo ya bú lẹ kẹ Ume-dụ-Nsọ; a-karu ọcha vii. Ishi iya aburu lẹ nk'iya a-nọkwanu jeyewaru.

12 Tọ dù iya bú lẹ keshinu ẹnya nọwa ayi l'egbe iphe, dù ẹge ono bẹ ayi evudoshije ike; asa okfu uzo kẹ Ume-dụ-Nsọ ono asasa. 13 Ayi ta dukwa l'ọ bú Mosisu, shi achitaje ulari-ifu; phuchia onwiya tẹ ndu Ízurelu ba phu iya ifu; jeye teke ọcha-vii ono a-tọ nwẹhu

nyihu. ¹⁴ Ọphu tọ bukwa l'ẹphe ta phudu iya. Nchileke kwechikwaruphu ẹphe ẹnya; okfu l'ọobuje: ẹphe agukpowa ẹkwo akahụ ọgbandzụ ono; mbukwa byeyekwa-a ntanụ-a; yọ dọ l'e gude egbe ulari ono kwechikwaaphu ẹphe ifu t'ẹphe ba ma iphe ẹphe agụ. Ọ bụlephu ọtugbabe onwonye lẹ Kuráýisutu nkinyi iya bẹ a-phufu-ghe ulari ono. ¹⁵ Mbụ byeyekwa ntanụ-a; bẹ ọobuje; ẹphe agụ ẹkwo ekemu Mósisu ono; egomunggo ekwechikwaaphu ẹphe ẹge ono. ¹⁶ Obenu l'ọ dọ l'ọ bụ ẹge ẹkwo okfu Nchileke kfuru kẹ Mósisu; sụ: "L'ọobuje teke ọ gharu Nnajiufu ifu; ulari-ifu ono aphufu." ¹⁷ Ọ bụ Nnajiufu ono bụ Ume-dụ-Nsọ. Ọ bụ ẹke Ume-dụ-Nsọ kẹ Nnajiufu ono nọ bẹ ndu nọ iya nọ a-buru ndu a tọfuru l'ẹgbu. ¹⁸ Ayibe ndu ono l'ayi ha, bụ ndu ẹ-ta dudu iphe phuchiru ayi ifu ono; teke ayi ele ọcha-vii kẹ Nchileke ẹnya; yọ gbanwee ayi; k'ọphu ayi a-buru ndu dọ l'ọ bụ onye ono, ayi ele ẹnya ono. Teke ono; ọcha-vii kẹ Nchileke eshi ẹge ono aka nshinu eje lẹ ndzụ ayi. Yọ buru onye o shi l'ẹka bụ Nnajiufu ono, bụ Ume-dụ-Nsọ ono l'onwiya.

4

Ayi dọ l'ọ bụ ite-ura

¹ Ọo ya bụ; keshinu Nchileke phuru ayi imiko; bya eworu ozi ono ye ayi l'ẹka bẹ ike ta byakwa bya agvụ ayi l'ejeje iya. ² Iphe ayi jikaru bụ iphe, bụ iphe-iphere; mbụ iphe eeme l'edomi. Ẹka ayi ta dukwa l'ẹregede; ayi te ewotaje iphe ẹ-ta bụdu okfu Nchileke gwakọbe l'okfu

Nchileke. Iphe ayi emeje bu l'ayi ekfuje okpobe okfu ono; togbo iya eba. Ayi anoduje l'ifu Nchileke eme ege ono; k'ophu onyenonu egude ege ono shi l'obu iya; maru egbe ndu ayi bu. ³ L'o -buru l'ozima ono, ayi ezi ono b'e gude iphe kwechia ekwechi; o kwa l'enya ndu ala l'iyi b'e kwechiru iya. ⁴ Sétanu, bu iya l'achi mgboko-a be wookwaru eka pyichia ndu, bu e-kwe-le-te-kwe l'egomunggo; k'ophu oo-me t'ephe ba phu iphoro ono, shi l'ozima ono, echi phachaphacha ono; bu iya bu iphoro ono, ekoshi o-gbu-nwii-nwii ke Kuráiyisutu ono. Yo buru le Kuráiyisutu ono b'e gbe phua Nchileke l'onwiya. ⁵ Oo ya bu l'e to bukwa onwayi be ayi anoduje ekfu t'a maru. Onye ayi ekfu t'a maru bukwa Kuráiyisutu Jisosu; mbu t'a maru l'oo ya bu Nnajiufu; ayibedua l'onwayi aburu ndu ejeru unu ozi l'okfu ehu Jisosu. ⁶ O kwa Nchileke ono, suru t'iphoro shi l'ochi nwua phoo ono; bukwaphu Nchileke, meru t'iphoro iya nwukwaaphu l'ime obu ayi. Oo ya bu ege ndiphe a-maru odu-biribiri ke Nchileke ono, bu iya bu odu-biribiri ono, shi l'ifu Kuráiyisutu egbu nwijnwii ono.

⁷ Ayi dulephu l'o bu ite, e gude ura kpua. Nchileke eworu iphe ono, vu oke aswa ono; bu iya bu iphoro iya ono woru dee l'ime ayi. Ishi iya aburu t'a phua l'ike iya ono, nyiberu anyibe ono te shidu ayi l'eka; l'oo yebedua b'o shi l'eka. ⁸ Aanoduje eme ayi iphe otsu-l'ehu tekenteke l'ekemeke obule. Obenu l'e to bukwa l'aakpapyaje ayi ishi. A nonyaa; iphe atsulahaa ayi l'ehu; k'ophu ayi ta amajehedu iphe ayi e-

me; ọbu l'ọkpoma eshijuelee ayi ike. ⁹ Aakpaje ayi ẹhu; ọbu lẹ Nchileke te ebuhajekwanu ayi ẹka. Eechitsuje ayi l'alị; ọbu l'ẹ te echigbujedu ayi echigbu. ¹⁰ Mbọku-mbọku bẹ ayi ejeje iphe-ẹhuka ono, Kuráyisutu jeru teke ono, ọobyá anwụhu ono; k'ọphu aa-phụ ndzụ kẹ Jisọsu l'ẹhu ayi. ¹¹ E tọ dudu teke ayi ẹ-te ebegejeduru ebegeru l'ọnu anwụhu l'okfu ẹhu Jisọsu. Ọo ya bụ k'ọphu aa-phụ ndzụ, shi l'ẹka Jisọsu l'ẹhu ọwaa, a-nwụhu anwụhu-wa. ¹² Ọo ya bụ l'ọnwu nọ swiru ayi; ndzụ eshikwanu l'ọnwu ono swiru unu.

¹³ L'ẹkwo okfu Nchileke b'e deru; sụ: “Lẹ mu woru onwomu ye Nchileke l'ẹka. Ọo ya meru iphe mu ekfu okfu iya.” Ọ bụ l'ayi kweru kẹ Nchileke ẹge ono meru iphe ayi ekfukwaphu okfu iya. ¹⁴ Ishi iya bụ l'ayi maru lẹ Nchileke ono, meru tẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono e-mekwaphu t'ayi shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; okfu l'ayi lẹ Jisọsu tųgbaberu bụru nanu. Teke ono; yọ tųko ayi l'unu duta bya edobe l'ifu iya. ¹⁵ Iphe ono l'ọ ha tųko bụru l'okfu ẹhu unu; k'ọphu eze-iphe-ọma kẹ Nchileke a-kafua oru igweligwe madzụ ẹka. Eze-iphe-ọma ono e-me t'a ka l'igwe ekele Nchileke ekele; shikwaphu ẹge ono kwabẹ iya ugvu.

Ufu ayi nọ l'ẹke Nchileke nọ

¹⁶ Ọo ya bụ l'ike ta abyakpọdua l'agvụ ayi l'ozi ono. E gudekwaru l'ẹhu ayi egbedawa egbeda; l'abyawa anwụshihu; obenu lẹ ndzụ ọphungu ono, Nchileke nuru ayi ono; bẹ ọonoduje eme; yọ ka ọdu ọphungu ọphungu mbọku-mbọku.

17 Ishi iya aburu lẹ nwa iphe-ẹhuka-wa, ayi eje, ẹ-ta dudu ẹke ọo-nọ-bebe-wa; e-mekochaa wotaru ayi ugvu, ka l'ugvu, ẹ-ta abyadu bya agvu agvugvu. 18 Iphe ọbu bu l'ẹke ayi chiru obu tupyoo; ta budu l'iphe ẹnya ele. O gbe buru l'iphe ẹnya ẹ-te eledu. L'iphe ẹnya ele ta dukwa ẹke ọo-nọ-bebe. Obenu l'iphe ọphu ẹ te gudedu ẹnya ele; a-nọje gbururu jeye.

5

1 Lẹ ayi marua lẹ teke a fọkataru nwa mkpu-wa, ayi bu l'eliphe-a; mbu ugwehu ayi-a be ayi nwekwaru-a ugwehu ọphungu, bu iya bu ufu ọdo, Nchileke kwataru ayi. Ulo k'ẹke ono ta bukwa ẹka b'e gude kpua ya. O bu ulo ọphu ayi a-nọwaru l'imigwe gbururu jeye. 2 Lẹ mgboko-a be ayi anọdujelekwaphu atsụ tungu tungu jeye teke ayi a-nọ-bebe. Iphe ẹgu iya anọduje agụ ayi aburu teke Nchileke e-me t'ayi wota ugwehu ọphungu ono, Nchileke e-shi l'imigwe nu ayi ono; yee l'ọ bu uwe. 3 Ayi -yewa ugwehu ọphungu ono l'ọ bu uwe be ayi ta aduhedu l'ayi gba ọtu l'ifu ke Nchileke. 4 Lẹ teke ayi nọkwadu l'ime ugwehu-wa, ayi nweru nta-a be ayi atsukwa tungu tungu; yo gbe du l'ayi vu ivu era. E to bukwa l'ọ du ayi t'e yefu ayi ugwehu-wa, ayi nweru nta-a. Iphe ẹgu iya agụ ayi kwa t'e gbe yekwasefua ayi ọdo l'eli iya, bu iya bu ugwehu ọphungu ono. Oo ya bu; ugwehu ọphungu ono eshi ẹge ono lee ọwaa, e-mekochaa nwuhu anwuhu-wa. 5 O kwa Nchileke l'onwiya be bu onye kwakobewaru ayi ke ututuru agbanwe-wa;

ke l'ọ nuru ayi Ume-du-Nso; gude koshi ayi l'iphe ono, ya kweru ukwa iya ono be ya e-me.

⁶ Ọ bu iphe ono meru iphe obu eshihuje ayi ike tekenteke; okfu l'ayi maru le teke ayi nokwadu ndzu l'ugwehu owaa be ayi nokwadu Nnajiufu ote-enya. ⁷ Iphe ayi gude buru bukwa l'ayi woru onwayi ye Nchileke l'eka; e to bukwa ke l'ayi gudewa enya ayi phu iya. ⁸ Obu kfube oswa shihu ayi ike. Ọ gega kakwa ayi mma t'ayi gbe paru ugwehu owaa haa; lakfube Nnajiufu ono je eburu eburu le nk'iya. ⁹ Ọo ya bu l'iphe ayi tuseru bu t'ayi meje iphe du Nnajiufu ono mma l'obu: ?me ayi no le nk'iya ono; ?me ayi no le mgboko l'eke-a. ¹⁰ L'ayi byafutajekwa bya evudo l'ifu Kuráyisutu teke oo-kpe ikpe; k'ophu onyenonu a-nata iphe, ruberu iya nu: ?m'o bu k'oma; ?m'o bu k'iji iya. Onyenonu a-nata ugwo iphe o meru teke o no ndzu le mgboko-a.

E shi Kuráyisutu l'eka; eshita Nchileke onya

¹¹ Ọ kwa l'ayi atsụ Nnajiufu egvu; okfu l'ayi maru l'ọo ya e-kpe ikpe ono; meru iphe ayi anoduje eme t'ayi kfuta ndiphe yeru iya. Obenu l'ọ bu Nchileke makotaru ege ayi gbaeberu; mu arikwaphu l'unubedua l'onwunu gudekwaa obu unu maru ege ayi gbaru. ¹² Ayi te emekwa t'a ayi jakposhia onwayi l'ifu unu ọdo. Iphe ayi gbe eme bukwa t'ayi koshi unu iphe kparu iphe unu e-gudeje ayi l'eku onwunu ekuku; k'ophu unu amajeru onu, unu e-yeru ndu ono, egudeje ege madzu gbaru l'eli ehu asa nsasa; gbe haa ege ephe gbaru l'ime obu ephe ono. ¹³ ?Unu riru l'ifu swehuru ayi to? Ọ -buru ege o du ndono

bẹ iphe ayi ekfu bukwa l'okfu ẹhu kẹ Nchileke. ?T'ọ bụ l'ifu ọ́a ayi npho ọ́o? Ọ -buru l'ifu ọ́a ayi npho; unu amaru l'ọ́o okfu ẹhu unu bẹ ayi ekfu. ¹⁴ L'iphe bụ iya egudeje ayi l'eme ẹge-a, ayi eme-wa bukwa obu ọ́phu Kuráýisutu yeru ayi. L'iphe, kfuḅekpoo ọ́swa doo ayi ẹnya ọ́gbodo edodo bụ l'ọ́o onye lanu nwuhuru l'okfu ẹhu ọ́a. Ọo ya bụ l'ọ́o ọ́a nwuhuru. ¹⁵ Ọ nwu-chiru ọ́a kparamkparamu ọ́nwu; tẹ ndu, nọ ndu ba anọ́he ndu ono nọ-doru iya onwẹ́phe. Ọ buchia t'ẹ́phe nọ́du ndu nọ-doru iya onye ono, nwu-chiru ẹ́phe ọ́nwu; e meebe; Nchileke emee ya; yo shi l'ọ́nwu teta nọ́du ndu ono.

¹⁶ Shita nta-a b'ẹ tọ́ duhekwa onye ayi elek-wadu ẹ́nya, ndiphe eleje madu tẹ́manu ayi amaru ẹ́ge onye ọ́bu gbaru. E to nwekwa mẹ́ ayi shi lee Kuráýisutu ẹ́nya, ndiphe eleje madu; maru ẹ́ge ọ́ gbaru; nta-a bẹ́ ayi t'elehekwa iya ẹ́ge ono. ¹⁷ Ọo ya bụ l'iphe bụ onye yẹ́le Kuráýisutu tuḡbabewaru buru nanu bẹ́ buwa onye Nchileke keru k'ọ́phungu. E tọ́ buhekwa onye o shi buru b'ọ́ bukwadua. Nta-a b'ọ́ buakwa onye ọ́phungu. ¹⁸ Iphe-a l'ọ́ ha bukota Nchileke b'o shi l'ẹ́ka. Nchileke shi l'ẹ́ka Kuráýisutu mee; yẹ́be Nchileke elebuhu ayi ẹ́nya l'ayi bụ ọ́hogu iya; gbe mee ayi t'ayi buru ndu ọ́nya iya. Yọ́ bya eworu ozi k'ome tẹ́ ndu ọ́do bukwaruphu ndu ọ́nya iya ye ayi l'ẹ́ka. ¹⁹ Ọo ya bụ lẹ́ Nchileke shi l'ẹ́ka Kuráýisutu; lebuhu ndiphe mgburumgburu ẹ́nya l'ẹ́phe bụ ọ́hogu iya. Ọ́phu tọ́ gukoheru ẹ́phe iphe du ẹ́ji, ẹ́phe anọ́duje eme iya. Yọ́ bya ezikwaaphu ayi ozi ono t'ayi woru iya zia ẹ́phe; t'ẹ́phe shi ẹ́ge ono buru

ndu ọnya iya.

²⁰ Ọo ya bụ l'ayi bụ ndu nọ-chiru ọnya Kuráýisutu; Nchileke eshi ayi l'ẹka arọ ndiphe arọro. Ayi nọ l'ọzori Kuráýisutu arọ unu; sụ: Unu kwe tẹ Nchileke nata unu t'unu bụru ọnya iya! ²¹ Kuráýisutu te mebukwaa iphe dụ ẹji. Ọ bụ Nchileke meru iya; yo vuta iphe dụ ẹji ayi l'okfu ẹhu ayi; k'ọphu ayi e-shi yẹbe Kuráýisutu l'ẹka tuko bya aburu ndu doberu ẹka ndoo ẹge Nchileke l'onwiya doberu ẹka ndoo.

6

¹ Ayi arọkwa unu arọro; ayi bẹ ndu ayi lẹ Nchileke gba mgba eje ozi-wa; sụ: keshinu unu natawaru eze-iphe-ọma ono, Nchileke eme ono; unu be emekwa iya t'ọ bụru iphe mmakanu. ² Lẹ Nchileke sụkwaru:

“Lẹ teke gbaru l'onga nchi;
bẹ ya ngaberu unu nchi.
Yo rua mbọku ndzọta;
ya adzọta unu.”

Unu gebekpoduaphu tẹ mu karu unu: ọ kwa nta-a b'ọ gbaru l'ọnata eze-iphe-ọma ọphu Nchileke eme. Ọ kwa ntanu bụ mbọku, gbaru t'a dzọta unu.

*Oje iphe-ẹhuka;
l'okfu ozi-ọma ono*

³ E tọ dukwa onye ọ dụ ayi t'a sụ l'o kfubyishiru ozi, ayi eje ekfubyishi. Ọ bụ iya meru iphe ayi t'emedu t'o nweru onye a-sụ l'umere ayi gbe bụru ụkfu dụ iya l'okpa. ⁴ Iphe ayi emejechia bụ l'ayi egudeje iphe bụ iphe byakfutaru ayi ekoshi l'ayi bụ ndu ejeru Nchileke ozi. Ayi atajẹ nshi mẹ iphe

ọtsu-l'ẹhu -byaru ayi; ọdo bu mẹ oke mkpa byaru ayi; m'ọ bu l'aakpa ayi ẹhu; ⁵ mẹ teke echì ayi iphe; l'atụ ayi mkpọro; l'akụ utsu ekpu ayi. Ayi ejegbu onwayi l'ozi; ayi t'edobe ishi l'oshi; l'azẹ ẹgu. ⁶ Ẹge ayi egudeje ekoshi l'ayi bu ndu ozi kẹ Nchileke bu l'ome tẹ ẹkworo ba nọ lẹ ndzụ ayi; ọdo bu l'okoshi l'ayi maru Nchileke. Ayi atajẹ nshi; nweru obu-ọma. Ayi shi l'ike, Ume-dụ-Nsọ anụ ekoshi iya; shi l'oyeru ndu ọdo obu; mbụ nyemobu ọphu ẹ-ta bụdu l'eli ọnu b'o shi l'ekoshi iya. ⁷ Ayi shikwaphu l'okfu ire-lanụ; mẹ l'ike, shi l'ẹka Nchileke ekoshi iya. Ngwa-ọgu, ayi akwajẹ onwayi; gude alụ ọgu; gudekwa iya phụ adzọ onwayi l'ọgu bu ome iphe vudo nhamunha l'ifu Nchileke. ⁸ Ayi anọduje ekoshikwaphu l'ayi ejeru Nchileke ozi teke aakwabẹ ayi uguvụ mẹ teke eephu ayi iphu; l'ekoshi iya teke eekfubyishi ayi eekfubyishi; l'ekoshikwa iya phụ teke eekfu l'ayi eme ọhuma. O nweru ndu eme ayi l'ayi -bụ ndu ẹjo-ire; nweru ndu kweru l'ayi bu ndu ire-lanụ. ⁹ O nweru ndu sụru l'ẹphe ta madụ iphe ayi arị l'obu; yo nwekwaruru ndu ọphu maru iphe ayi arị. Ayi anọduje anwụhu anwụhu; ọbe unu elewaa l'ayi nọlee ndzụ. E chijekpoo ayi iphe nshinu; ọbu lẹ Nchileke t'ekwejedu t'e chigbua ayi echigbu. ¹⁰ E mejekpoo t'aphụ ji ayi obu; obenu l'ẹ to nwedu teke ẹhu t'anọduje atso ayi. Ayi bu ndu ụkpa; ọbu l'ayi emejelee igweligwe ndu ọdo; ẹphe enweru iphe. Ọduje l'ẹ tọ dudu iphe ayi nweru; ọbu lẹ tọ dükwanu iphe ayi ẹ-te nwedu.

¹¹ Unubẹ ndu ọnya ayi phẹ lẹ Kórintu; ayi kfujaaakwaru unu iphemiphe ọbule ekfujaja; bya

eyeru unu obu yeshiaru iya unu ike. ¹² Ayi ta kpo-chikwaru unu obu; o kwa unubedua gbe kpo-chiaru ayi obu. ¹³ Nta-a be mu ekfukwaru unu okfu, nna ekfujeru unwu iya; su: t'unu yeru ayi obu yeshiaru iya ayi ike ege ono, ayi yeru unu obu yeshiaru iya unu ike ono.

Ozelarú iphe, dú Nchileke éji

¹⁴ Unu le ndu e-te kwedu ke Nchileke ba atugbabejekwa. Mbu; ?nanu ege ndu doberu eka ndoo; ephe le ndu ejo iphe e-shi buru ehu? ?Nanu ege iphoro yele ochi e-shi buru nanu?

¹⁵ Kuráýisutu yele Obutuswe ta agbakwa mgba chia idzu; mee iphe lanu. Oo ya bu; ?buhunu ngunu be onye kweru ke Nchileke yele onye e-te kwedu ke Nchileke gba mgba? ¹⁶ ?Nanu ege ee-shi wota eze-ulo Nchileke ye l'ulo nte dogbabe l'ekalanu? O kwa ayi bu eze-ulo Nchileke; mbu Nchileke ophu no ndzu. Le Nchileke kfukwaru iya l'onwiya; su:

“Ya e-buru eburu l'ime ephe;
tsoru ephe eje eke ephe eje.
Ya a-buru Nchileke ephe;
ephebedua aburu ndibe iya.”

¹⁷ Oo ya meru iphe Nchileke kfukwaruphu; su:

“Unu fofuta onwunu l'eke
ephe no; bya anodu iche.
Unu be ebyijekwa eka
l'iphe e merushiru emerushi
k'ophu ya a-nataru unu;

¹⁸ unu aburu unwu iya:
ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi.
Yebedua aburu nna unu.

Ono iphe Nnajiufu, bu
Okaribe-Kakota-Ike ekfu ndono.”

7

¹ Ndu mu; keshinu Nchileke kweru ayi ukwa iphe, du ege-a; bukwa t'ayi safukota onwayi iphe bu iphe emeruje ugwehu me obu madzu. Unu t'ayi tsuje Nchileke egvu. Unu t'ayi kebe ehu dobeje onwayi iche; buru ke Nchileke okpobe abubu; meje iphe o suru t'ayi me.

Ehu-otso ena ke Polu

² Unu gudenu obu iphoro mee t'ayi maru l'ayi nokwadia unu l'obu. E to nwekwa l'unu ha, onye ayi meswewaru; to du onye ayi dephuru; ophu o dukwa unu onye ayi gudeje ugho mee iphe e-te vudodu nhamunha. ³ Iphe-a, mu ekfu-wa ta bukwa le mu aturushi unu aturushi; keshinu mu kfuhawaru unu l'unu nokwa ayi l'obu nshinu. Ayi l'unu bukwa nanu: ?me ayi no ndzu-o; ?me ayi nwuhuru anwuhu-o. ⁴ Mu ta atsujekwa egvu okfuru unu okfu l'ifu. Mu egudeje unu asa nsasa. Ayi no l'iphe-ehuka; ole unu aduje mu ike. Mbụ l'obuje; mu nyata unu; ehu atsọo mu ena nshinu.

⁵ Le teke ayi bataru Masedonia be ehu te gvuhewaru ayi egvuru. Aakpaphelphu ayi ehu ehu l'ekemeke obule. Iphe bu ekemeke obule abuleruphu okfu okfu; ayi awaphelephu obu. ⁶ Obenu le Nchileke ono, bu onye aduje onye aphu tsuru ono ike be gude-wa abyabya, Tayıtosu byaru gude dua ayi ike. ⁷ E to bulekwa abyabya iya nkinyi iya. Ege o koru ayi l'ege unu

gude ɖa ya ike; yìkwaphu l'iphe ɖuru ayìbedua ike. O kfulu ayi l'òogushi unu ike tẹ mu l'unu phụ; l'unu kwaru izimana òkpobe akwakwa l'iphe unu meru; ọdo aburu l'unu agbajeru mu ọdzori nshinu. Onanu bẹ mekpooru t'ẹhu kafukpoo mu ru ọtso ẹna nta-a.

⁸ L'ẹ to nwekwa m'o meru t'aphụ ji unu obu mbụ ẹkwo-ozì-wa, mu deru-wa; mu ta atakwa onwomu ụta lẹ mu deru iya. Teke mu ga ata onwomu ụta kwa teke mu phuru lẹ mu gude iya mee t'aphụ ji unu obu; m'o -ruhuru; ọ bụleruphu kẹ nwa teke ono. ⁹ Obenu lẹ nta-a bẹ ẹhu atsokwa mu ẹna. Ẹhu-ọtso-ẹna mu ta bụkwa l'ọo lẹ mu meru; unu agụ aphụ. Ẹhu-ọtso-ẹna mu bụkwa l'aphụ ono mewaru; unu ataa onwunu ụta iphe ɖụ ẹji, unu meru. Egbe aphụ onanu bẹ bụkwa aphụ ọphu meru t'unu mee iphe ɖụ Nchileke mma. Ọo ya bụ l'ẹ to nwehu iphe ayi mekataru unu. ¹⁰ L'ọ -buru l'a taru madzụ ụta; ụta ono -mee onye ono; yo gude nggumaphu iya mee iphe ɖụ Nchileke mma; bẹ aphụ e-me t'onye ono taa onwiya ụta iphe ɖụ ẹji, o meru; ghaa umere lakfuta Nchileke. Onye ono ta akwahedu izimana lẹ ya taru onwiya ụta iphe ɖụ ẹji iya. E shi ẹge ono; Nchileke adzota onye ono. Obekwanu; ọ -buru lẹ madzụ b'a taru ụta; yo gūlahaa aphụ; ẹhu eghulahaa ya eghughu; onye ono e-shikwa ẹge ono laa l'iyi. ¹¹ Unu lewaru iphe ọgu aphụ ono, ɖụ Nchileke mma ono meru. Unu lewaru ẹge unu yetaberu ẹhu l'ome t'a maru l'unu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Unu lewaru ẹge iphe meru nụ nwụberu unu ọku l'ẹhu. Unu lewaru ẹge unu atsụ-

be egvu iphe e-me nù. Unu lewaru ẹge ọọgu-be unu agugu t'unu phụ mu. Unu lewaru ẹge oolube unu l'obu t'unu gbaaru mu ọdzori. Unu lewaru ẹge ọ dọ-be unu t'unu hụa onye ono, mesweru nù onò áhùhù! L'ime iphe ono l'ọ ha bẹ unu koshiru l'ẹ to nwedu ẹke o teru unu.

¹² Ọo ya bụ l'edede, mu deru ẹkwo ono ta bụkwa l'okfu ẹka onye ọphu mesweru nù; tọo bụ l'okfu ẹka onye ọphu e mesweru emeswe. Iphe mu deturu iya bụkwa t'o mee t'unu maru ẹge unu a-gbaberu ayi ọdzori l'ifu Nchileke. ¹³ Ọo ya bụ l'ọodu ayi ike.

A -gufukpooru ike ọphu unu duru ayi; ẹhu kafukpokwaaru ayi lẹ Táyítósu ọtso ẹna l'unu tuko l'unu ha mee ya; ẹhu egvuru iya egvuru. ¹⁴ Lẹ mu tukuraru Táyítósu ọnu unu; gude unu saa nsasa. E megee; yọ bụleruphu ẹge ono, mu kfulu ono bụ ẹge ọ dọ; unu te mechi mu ifu. Ẹ tọ dọdu teke ayi te kfuduru unu oswi-okfu. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ iphe ayi tuko kfukotaru Táyítósu k'ẹhu unu bụ oswi-okfu. ¹⁵ Ọ bụ iya kparu iphe n-yemobu iya l'ẹke unu nọ akabajeeru oshihu ike teke ọ nyataru ẹge unu l'unu ha atukoje eme iphe mu sọru t'unu mee; mẹ ẹge unu gude ọtsu-egvu; mẹ ẹhu-anmanma nata iya. ¹⁶ Nta-a bẹ ẹhu atsokpoo mu ẹna atsoshi mu iya ike lẹ mu gude ire unu ẹka ọgbodo egude l'iphemiphe ọbule.

8

*Ọnu iphe kẹ ndu kẹ
Kuráýisutu*

¹ Iphe ayi eme t'unu maru; unwunna mu; bu k'eze-iphe-oma, Nchileke meshiru le chochi, nogbaa le Masedonia. ² L'eze iphe-ehuka, dakfutaru ephe kwatakwa; data ephe okpobe adata. Obenu l'ehu tsoru ephe ena tsoshia ya ephe ike; k'ophu ephe jaru eka ajaja; jagharu iya eka; nu Nchileke iphe; l'eke ephe gbe akpakwa ukpa akpashi iya ike. ³ Ege mu e-kfubele iya phu bu l'ephe nuru ege eka ephe beru; mbu; gbe nuanu nughata ege ono. Ephe tukpooru obu ephe ama ⁴ aru ayi arushi ayi ike t'ayi kweru t'ephe le ndu ke Kurayisutu odo gbaru mgba nuje iphe t'e gude gbataru ndu ke Nchileke, no le Jerusalemu. ⁵ Ephe meberu iphe ono ege ayi e-ta rivubua l'egomunggo. Ephe vuoduru uzo gbeshi bya eworu onwephe ye Nnajiufu l'eka; be ephe bya egbeshi; wokwaruphu onwephe ye ayi l'eka, bukwanu iya bu ege o du Nchileke mma. ⁶ Oo ya kparu iphe ayi roru Tayitosu, bu iya gbuberu ishi oje ozi ono; t'o mekpelekwaphu iphe oome; t'o yekwaru unu eka t'unu jefu ozi ono, unu eje ono l'ishi; mbu ozi ono, unu eje k'iphe-oma ono. ⁷ Iphe, bu iphe unu nweru enweru be unu nwekwaru nwegharu iya eka: ekwekwe be unu kweru kwegharu iya eka; okfu Nchileke be unu ekfu ekfugharu iya eka; maru ke Nchileke magharu iya eka; bya ekebe ehue eye eka; bya eyekwaruphu ayi obu yeshia ya ike. Oo ya bu; unu nukwaphu nugharu iya eka t'e gude eje ozi ono, eeje k'iphe-oma ono.

⁸ Iphe mu ekfu ta bukwa l'o bu atukfube be mu atukfube iya unu. Iphe mu eme bu te mu koshi unu ege oogu-be ndu odo egu t'ephe yeta

ẹka; shikwanu ẹge ono mee unu t'unu koshi l'obu ọp̄hu unu yeru b̄ua ọgbodo eyeye b̄e unu yeru iya. ⁹ Okfu l'unub̄eḍua makwar̄ua eze-iphe-oma, Nnajiufu ayi Jis̄osu Kur̄áyisutu meru: l'a makwaru-a l̄e Kur̄áyisutu nweru iphe nshinu; ọbu l'o woleru-a onwiya mee onye ụkpa l'okfu ẹhu unu. Iphe o meru iya ab̄uru k'ọp̄hu oo-shita l'ọburu onye ụkpa ono; mee t'unu nweru iphe nshinu.

¹⁰ Ọnu, mu eye l'okfu ono b̄u l'ọ karu unu mma nta-a t'unu mefufu iphe ono, unu wataru akaph̄ua ono l'ishi; l'ẹ t̄o b̄ulekwaa l'ọo unub̄eḍua vu ụzo ch̄ia idzu iya; ọ kwaphu unub̄eḍua vu ụzo wata iya ememe. ¹¹ Unu kebekwa ẹhu gudekpele iya ph̄u ẹge ono gbururu jeye teke unu e-meebe iya. Ọ kwaphu ẹge ọ ph̄uru unu aph̄uphu l'ẹhu teke unu wataru iya ememe; b̄u ẹge emefufu iya a-n̄odu aph̄u unu l'ẹhu. T'iphe unu gude eme iya b̄ulekwaruphu ẹge ẹka beru unu. ¹² L̄e teke b̄u l'ọogu ngu agugu ọnu Nchileke iphe b̄e Nchileke a-natakwa iphe ị n̄uru iya ọgbodo anata. Nchileke átùjé iphe onyemonye ọbule n̄uru iya l'ẹge ẹka beru onye ọbu. Ẹ t̄o t̄ukwa iya l'ẹge onye ono ẹ-te nweḍu.

¹³ Iphe mu ekfu ta b̄ukwa l'ọo t̄e mu pata ivu ndu ọdo bo unu t'unu vuru; ẹphebedua evuru l̄e nphe. ¹⁴ Obenu l̄e keshinu ọp̄hu unu ka ndu onanu onwe iphe k̄e nwa nta-a; kwa iphe, ka mma; b̄u t'unu gbataru ẹphe l̄e mkpa, kparu ẹphe. Teke mkpa kpakwan̄uru unu; ẹphebedua -nweru nshinu; ẹphe agbataru unu. Ọo ya b̄u l'ẹka-utara akw̄oo ẹka-ibyita; ẹka-ibyita akw̄oo

ẹka-utara l'ẹnya-nhamunha. ¹⁵ Yọ buru iya bu iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sù:

“Lẹ onye kpotaru nshinu;
te kpoghatadu;
ọphu onye kpotaru nwanshi;
'ekpopetakwanu.”

Táyítósu; mẹ ndu yẹe iya yi

¹⁶ Ayi ekele Nchileke ekele; okfu l'ọ kwaphu ẹge ono, ọphu ayi l'obu t'ayi yeru unu ẹka ono; bu ẹge ọophukwaphu Táyítósu. ¹⁷ Ẹ tọ bụlekwa l'ọ nataru arọro, ayi rọru iya nkinyi iya; ọophukwa iya phu l'ẹhu oye ẹka nshinu, meru iphe ọ bu iya chileruphu obu iya; lẹ ya a-byakfuta unu. ¹⁸ Ayi eyeru iya nwanna ayi nwoke tẹ yẹle iya yiru. Nwanna ayi nwoke ono bu onye aakfubekpoo ọswa akwabẹ ugvu l'iphe bu chọchi lẹ chọchi ha. Yọ buru ẹge o gudekwanu ezi ozi-oma ono kparu iya. ¹⁹ A - gufukpooru onanu; ọ bu chọchi lẹ chọchi ha fọtaru iya; woru iya ye sù t'o tsoje ayi je ozi ono, ayi gude agbataru unwunna ayi ono. Ayi egude ozi ono akwabẹ Nnajiufu ugvu; gudekwa iya phu ekoshi l'ọ dọ ayi t'ayi yeta ẹka.

²⁰ Ayi tọkwaru nwẹhu zia obu l'alị; k'ọphu ẹ too nwedu ẹke aa-ta ayi uta ẹge ayi gude eme k'iphe-oma ono, nyiberu anyibẹ, e yeru ayi l'ẹka ono. ²¹ L'iphe ayi tọberu k'ememe bukwa t'ayi mejee iphe dọ ugvu l'ẹnya: ẹ tọ bụlekwa ọphu dọ ugvu l'ẹnya Nnajiufu bẹ ayi emeje nkinyi iya; ọ kwa t'ọ bukwaruphu iphe dọ ugvu l'ẹnya ndiphe.

22 Tẹmanu bẹ ayi eyekwaphu nwanna ayi ọdo t'ẹphe l'iya yiru bya. Nwanna ayi onanu bẹ ayi adajẹkwa tekenteke; maru l'iphe agụ iya nụ bụlephu ẹge ya e-me eye ẹka. Nta-a b'ọ kafukpoo ya rụ ovu l'ẹhu tẹ ya yeru unu ẹka; okfu l'o gude ire unu ẹka kẹ ba ma g'ee-me iya.

23 A bya lẹ Táyítọsu bẹ mu sụru l'ọo ya bụ mu onye ẹbo, bụ iya bụ onye mu l'iya tuko eje ozioma ono; gude eyeru unu ẹka-wa. Ụnwunna ayi ọphunanu, ẹphe l'iya yi phụ; bụkwanu ẹphe bụ ndu ọphu nọ-chiru ẹnya chọchi lẹ chọchi ha; bụkwaruphu ẹphe akwabẹ Kuráyisutu uguv.

24 Unu koshikwa ẹphe l'unu yeru ẹphe obu ọkpobe eyeye; k'ọphu iphe, bụ chọchi lẹ chọchi ha a-makwanu lẹ nsasa, ayi egudeje unu asa bẹ bụ-a l'oruberu iya.

9

Ome iphe-oma

1 Mu te ejeheduru oderu unu ẹkwo k'iche k'iphe unu a-nụ ndu kẹ Nchileke ọphu nọ lẹ Jerúsalemu. 2 L'o doru mu-a ẹnya l'ọgu-a unu agugu t'unu yeta ẹka. Mu gude-wa unu asa nsasa l'ifu ndu Masedóniya. Mu sụru ẹphe l'unubẹ ụnwunna ayi lẹ Akáya kwakọbekwaru k'oye ẹka keshinu akaphụ-a. Aphụphu ono, ọpophu unu l'ẹhu t'unu yeta ẹka ono bẹ phọduru m'ọ kpalikota ẹphebedua l'ẹphe ha t'ẹphe yeta ẹka. 3 Iphe kparu iphe mu sụru t'ụnwunna-wa bya bụ tẹ nsasa ono, ayi egudeje unu asa ono ba bụru iphe mmakanụ. Ọ bụchia t'ọ dụ ẹge ono, mu kfuru ono: l'unu kwakọbekwaru k'oyeta ẹka.

⁴ Ọdumeka; ọ -bụru lẹ mu lẹ ndu Masedóniya haru yiru bya bya aphua l'ẹ tọ dudu ẹge unu kwakọberu; ọ kwa iya bụ l'iphere a-buru nk'ayi; okfu lẹ mu sụwaru l'unu kwakọbewaru ọhuma; ?bụ onye ejeru okfu k'iphere nk'unu. ⁵ Ọo ya kparu iphe mu sụru l'ọ dọ mma t'unwunna-wa vuru mu ọzo byaodu nk'unu; bya evuru ọzo kwakọbe iphe ono, unu kweru ọkwa anunu ono. Ọo ya bụ t'a maru l'unu gude obu unu l'ọ ha anụ iya; l'ẹ ta tufubedu iya unu atufube.

Ome o-me-l'uko

⁶ Iphe unu a-nyatajẹlephu ndọ-ọ: Bụ l'onye meberu iphe, ha nwanshị l'alị akpatajẹkwaphu iphe, ha nwanshị. Onye mebekwanuru iphe, ha nshinu akpatajẹkwanu iphe, ha nshinu. ⁷ T'onyenonu nulephu l'ẹge ọ chiru l'obu iya. T'ẹ b'ọ dukwa onye a-nụ ọphu bụ: ọ -nụtsule iya phụ; yo gbe bya atalahaa onwiya uta. Ọphu t'ẹ b'ọ dukwa onye a-nọdu anụ iya: l'ọ bụ utu, ya tufutaje. L'ọ kwa onye gude ẹhu-otso-ena nụ bẹ Nchileke eyejeru obu. ⁸ Unu makwaru l'ọo Nchileke a-dụ ike meeru unu iphe-oma megharu iya ẹka; mbụ k'ọphu unu e-nwekotajeru iphe bụ iphe mkpa iya duru unu; unu abyakwaphu bya enweru iphe nwegharu iya ẹka; k'ọphu unu e-gude iya eme iphe, bụ iphe-oma. ⁹ Ọo ya bụ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: “L'ọojaje ẹka ajája nụ ndu ọkpa iphe; Iphe-oma nk'iya aburu 'agvugvu.”

¹⁰ Ọ bụ Nchileke, bụ iya anuje onye akọ iphe l'alị iphe oomebeje iya; nụkwa iya phụ nri, oorije bẹ bụkwaphu onye a-nụ unu iphe mkpa iya

duru unu, unu e-mebe. O bu iya bu onye e-me t'iphe unu meberu l'alì mehu; k'òphu unu a-kafua enwenwe; gude iya kafuaru ome iphe-oma ono, unu eme ono. ¹¹ Oo-me unu t'unu nweru iphe òkpobe enweru. Unu eshi iya l'eme iphe-oma tekenteke; k'òphu aa-dù l'igwe l'ekele Nchileke ekele k'iphe-oma ono, unu shi ayi l'èka meeru ephe ono. ¹² L'ozì-wa, unu eje-wa ta bulekwa mkpa kẹ ndu kẹ Nchileke b'oome nkinyi iya; oomefukwaaphu t'a dù l'igwe ekele Nchileke ekele; ekelegharu iya èka. ¹³ O kwa iphe ono, unu eme ono e-koshi egbe ndu unu bu. Oo ya bu; a dù l'igwe jaa Nchileke ajaja. Ishi iya bu l'è tọ bulekwa t'unu gude iphe ono, unu meru ono koshi l'unu kwetawaru k'ozì-oma Kuráyisutu ono; unu ekoshikwaphu l'unu emeje iphe ozì-oma ono kfuru. Mbù iya bu l'unu ajájé èka òkpobe ajaja mee iphe-oma ège èka beru unu; unu eshi ège ono; unu l'èphebedua agbaru mgba l'iphe unu nweru enweru. ¹⁴ Oo ya bu l'èphe e-gude obu ephe ekfu anù Nchileke l'okfu èhu unu; yoo gu ephe agugu t'unu l'èphe phù; okfu l'eze-iphe-oma kẹ Nchileke nyiberu anyibè l'èhu unu. ¹⁵ Unu t'ayi kejeje Nchileke ekele kẹ iphe-oma iya; mbù iphe-oma ono, ètu iya è-ta dùdu ono.

10

Pòlu agbaru ozi iya òdzori

¹ Nta-a bukwa mubè Pòlu gèdegede arọ unu aroro owaa. A sùru l'òobuje: mu -nòdu unu l'ifu; mu atsù egvu ège mu e-me kfuru unu okfu.

Mu -nòdulephu ote-ẹnya; ike okfu adu mu. Mu gude odo; gudekwaphu obu-oma ke Kuráyisutu arọ unu arọro sọ: ² Unu be emekwa te mu gude olu-ike kfulaaharu unu okfu teke mu byaru. Lẹ ta atukwa iya ẹgo ke wo: ?a maru mu e-kfuru ndu ono, suru l'ayi emephelephu ẹhu ayi ẹhu ayi ono okfu ike. ³ A makwaru-a l'ayi bu le mgboko-a; obu l'ayi ta alukwa ọgu ẹge ndu mgboko alu. ⁴ Ngwa-ọgu, ayi gude alu ọgu nk'ayi ta bukwa ngwa-ọgu ke ndu mgboko-a. O bu ngwa-ọgu, shi l'eka Nchileke; bya abukwaruphu ngwa-ọgu ọphu shihuru ẹjo ike. O bu ngwa-ọgu ọphu e gude emebyi iphe bu ẹke ọhogu Nchileke domiru obu agburu-ẹhu iya. Oo ya be ayi gude emebyi ntutege, ẹ-te nwe du ishi. ⁵ Buru iya be ayi gude emebyishi ke oku onwonye ono, e gude atọ-chishi uto t'ẹ b'a ma Nchileke ono. Iphe bu ọriri, madzu arị ariri be ayi aluje; mee ya t'ọ du ẹge Kuráyisutu suru t'ọ du. ⁶ Nta-a be ayi kwabekwaru akwabẹ ọhù iphe, bu ndu, bu 'anu-le-nchi ahuhù; me unu -wata ome iphe, a suru t'unu meje.

⁷ Iphe unu l'iya eme kwa l'unu t'eleghejedu ẹnya l'iphe eleghe. O -buru l'o nweru unu onye arị l'ọo yebedua nwenkinyi iya bu ke Kuráyisutu; t'onye ono ri-phukwa ọriri azu; maru l'ọ bu ẹge ya bu ke Kuráyisutu bu ẹge ayibedua bu iya. ⁸ L'ọphu unu e-bebekpo maru bu l'ẹ to dukwa mu iphere; m'o -ruhuru; mu kfube oswa gudenuka ike ono, Nnajiufu yeru ayi l'eka ono asa nsasa. Iphe ono b'o yekwaru ayi l'eka t'ayi gude melia unu emeli. E to nukwa iya ayi t'ọ buru iphe ayi e-gude mebyia unu emebyi.

⁹ Ọo ya bụ iphe mu ekfu sụ t'unu ba arikwa ọ mu gude ẹkwo-ozì mu eme tẹ mu yee unu egvu. ¹⁰ O nwekwaru onye gbe sụ: "L'ẹkwo-ozì, Pọlu ede adanukajekwa kpaa kpaa; bụru okfu, eru madzụ l'ẹhu. Teke ayi l'iya nọlephu l'ifu l'ifu ẹge-a; yọ gbe bụru tsutokongu; okfu iya tee nwehe iphe ọo-bụ." ¹¹ T'o dokwaa egbe onye ono ẹnya l'ọ kwa iphe mu deru l'ẹkwo-ozì teke mu l'unu ta nọdu; bụ iphe mu e-me l'ẹka teke mu l'unu nọlephu.

¹² Ophu ayi ẹ-ta atụdu ama ememe bụ t'ayi wota onwayi je agukobe ọ ndu ono, anọduje atụ ọnu onwẹphe ono. Ọdo bụ t'ayi je ọsu l'ayi l'ẹphe atụ. Ọ bụ ẹphebedua eme eswe; ẹphebedua egudeje ibe ẹphe átù onwẹphe; gude ibe ẹphe eleta ẹge ẹphe ha. ¹³ Obenu l'ayibedua t'atujedu ọnu onwayi tughata iya ẹge Nchileke tų-buru; sụ t'ayi rua. Ayi atų-bejelephu ọnu onwayi l'ẹge gbaru ozi, Nchileke doberu ayi t'ayi jee. Ozi ono bẹ ọphu ayi eje l'ẹke unu nọ tųkokwa yiru.

¹⁴ Ayi ta atųkwa ọnu iphe ayi meru tųgharu iya ẹka; keshinu ayi gudewa ozi-ọma Kuráyisutu ono rutsuwa ẹke unu nọ gẹdegede; yọ bụru ayi bụ ndu vu ọzo gude ozi-ọma ono byakfuta unu.

¹⁵ Ọo ya bụ l'ayibedua t'atujedu ọnu onwayi tughata iya ẹge Nchileke tų-buru; sụ t'ayi rua. Ayi te egudejekwa ozi, ndu ọdo jeru; asa nsasa. Iphe ayi gbe ele ẹnya iya; bụ t'ọ bụru l'unu a-ka okweshi ekwekwe ike eje; ayi akafuaru oje ozi, ha nshinu l'ẹke unu nọ; kẹ l'ayi anọdujelephu eme iya ẹge Nchileke sụru t'ayi merua ya. ¹⁶ Ọo ya bụ k'ọphu ayi e-zi ozi-ọma ono ziswetatsua ya mkpukpu unu; zikwaru iya rų kwaseru. Ọo ya

bụ t'ayi ba anọdujekwa nụ asa nsasa ozi, onye ọdo jehawaru l'eka iya nk'iya.

¹⁷ Ẹkwo okfu Nchileke sụkwaru: "T'onye asa nsasa; gudejekwa iphe Nnajiufu meru l'asa iya."

¹⁸ L'ẹ tọ bụkwa onye atụ ọnu onwiya bẹ aagụbeje iphe. Onye aagụbeje iphe bụkwa onye Nnajiufu atụ ọnu iya.

11

Ndu, ẹ-ta bụdu ọkpobe

ndu ishi-ozì

¹ Byiko; unu byibekwa ẹka l'ọkpoma tẹ mu kabẹkpo kfua l'ọ bụ onye egomunggo swehuru. Mu makwaru-a l'unu a-taru mu-a nshi. ² Lẹ mu ekokwaru unu okopho l'ọ bụ ẹge-a, Nchileke ekoje-wa. Ishi iya aburu l'unu dū mu l'ọ bụ nwamgbọko, nwoke ta chikahubua ọkpa; mbụ nwamgbọko, doberu onwiya ọgà; mbụ nwamgbọko, mu doberu kẹ oke nji; mbụkwa k'oke iya onye lanụ kpẹkpẹkpe, bụ iya bụ Kuráyisutu. ³ Obenu lẹ mu anọduje atsụ egvu: ? mẹ t'a gbaghashịdua nụ unu obu; merushia uche unu; ụkfu, unu kwẹru lẹ Kuráyisutu e-ria mpere. Ọ kwa ẹge ono; bẹ agwọ meru; gude ẹregede duphua Ịvu. ⁴ Ishi iya aburu l'unu egudeje ẹhu-otso-ena kwe k'onye byaru bya awataru unu okfuru kẹ Jisọsu ọdo, ẹ-ta bụdu ọphu ayi kfuru unu okfu iya; unu ekwekwaphu nata ume ọdo, dū iche l'ọphu unu natahawaru; bya ekweta ozioma ọdo, dū iche l'ọphu unu kwetahawaru.

⁵ L'iphe mu arịkwa bụ l'ẹ tọ bụkwa mbẹdua bẹ ẹnya mu gbe bya aka alala ma lẹ ndu ono,

ezi unu ozi-oma ono, etu onwephe o-ka-l'ike phe ono. ⁶ O -buru le mu ta madu ege eekfuje okfu; mu amaru nu Nchileke okpobe amaru. Ayi shiwa l'uzo, du iche iche koshi iya unu.

⁷ ?O gbe buru iphe du eji be mu meru le mu wozitaru onwomu ali ege ee-shi te Nchileke wolia unu eli; l'e b'o nwe iphe mu suru t'unu kfu mu l'ozi-oma Nchileke, mu byaru bya ezia unu. Ono; ?o gbe buru iphe du eji; mu emee ya to?

⁸ Teke mu jeru ozi le ndu-unu; bukwa chochi odo shi akfuje mu ugwo. O gbe dukwa le mu shi ana epe nfu ege ee-shi te mu yeru unu aka. ⁹ E to dukwa unu, onye mu kfuchijeru nchi t'o yeru mu aka me mkpa -byaru mu teke ono, mu no l'ibiyia nk'unu ono. Ishi iya aburu l'unwunna ayi ndu ophu shi Masedonia wotakotaru mu iphe bu iphe mkpa iya kparu mu. O kwa ege mu te shidu buru ivu era noduru unu teke ono bu ege mu ta abudu iya le mgbel'ifu. ¹⁰ Mu gude okpobe oswi-okfu ke Kurayisutu, no mu l'ehu ekwe ukwa l'e to nwekwa madzu nwigbaleke-oma, a muru l'ali Akaya, ha k'ome te nsasa-wa, mu asa-wa buru iphe mmakanu. ¹¹ ?Nanu ege e meru be mu yederu onu ege ono? ?O bu le mu te yeduru unu obu to? A-o! O kwaphu Nchileke maru le mu yeru-a unu obu.

¹² Mu ta ahakwa ome iphe mu gude l'eka eme nta-a. Oo ya bu k'ophu mu e-mekwanu ndu ozi ophunanu t'e b'o nwehe eke epe a-gbabe okpa eku onwephe ekuku; su l'o bukwapu ege ayi ese akanya ozi-oma bu ege epe ese iya. ¹³ ?Unu ta madu le ndu onanu ta kfubedu oswa buru okpobe ndu ishi-ozu Kurayisutu?

Èphe bụ ndu gude ụgho eje ozi. Èphe ewojeru onwèphe mee t'a sùje l'èphe bụ òkpobe ndu ishi-ozì Kuráyisutu. ¹⁴ È tọ bụhedu iphe dụkwadu biribiri; keshinu Sétanu ewojeruru onwiya mee t'e tubesu lẹ ya bụ ojozi, Nchileke yeru t'o shi l'òcha-vịi l'imigwe bya. ¹⁵ Oo ya bụ l'è tọ bụhedu iphe dụ biribiri lẹ ndu ejeru Sétanu ozi woru onwèphe mee t'e tubesu l'èphe bụ ndu ejeru Nchileke ozi. Teke o ruru mbòku ikperazụ bẹ Nchileke a-gwa èphe òchi iphe èphe meru.

Iphe-èhuka, Pọlu eje

¹⁶ Tẹ mu lakpọokwaaru azụ l'okfu ivuzọ: t'è b'ò dụkwa onye a-rije l'òo egomunggo swehuru mu. O -bụru l'unu ari l'òo egomunggo bẹ swehuru mu nụ; unu hakpọokwaru tẹ mu kfunyafua l'ò bụ onye egomunggo swehuru; k'òphu mu a-kabẹ saa nwa nsasa. ¹⁷ Obenu l'iphe-a, mu ekfu nta-a bẹ mu makwaru-a l'è tọ bụdu Nnajiufu sụru tẹ mu kfua ya. Mu -salahaa nsasa bẹ mu asakwa iya l'ò bụ onye egomunggo swehuru. ¹⁸ Obenu lẹ keshinu ndiphe egudeje iphe kẹ mgboko-a asa nsasa bẹ mbèdua a-sakwaphụ nsasa nke mu. ¹⁹ ? Tọ bụhedu okfu l'unu manụkaru iphe kparu iphe unu egudeje èhu-òtso-èna haa ndu egomunggo swehuru t'unu l'èphe nọdu. ²⁰ Unu atajèlee nshi nọ-kirishia; teke a nọnyaaru; onye lanụ abya eworu unu mee nwohu iya; onye òdo abya anọdu; tũko iphe unu nweru riebe; onye òdo abya erigota unu èjo erigota; onye òdo abya anwuphelahaa unu ènya; onye òphu abya echia unu èka l'ishi-nchị. ²¹ Ha! O gbe dụkwa mu

iphere ekfukfu; lẹ mbẹdua te nwekwa teke mu a-dụ ike ome unu egbe iphe dụ ẹge ono.

Obenu l'agha: ọwaa, mu abya ekfukfu-wa bukwa okfu, dụ l'ọ bụ kẹ onye egomunggo swehuru. E-kfudekpoo ya ekfukfu; mu asụ l'iphe bụ iphe ndu ọdo turu ama gude asa nsasa bẹ mbẹdua gudekwaphu asa nsasa nke mu. ²² Ọ -buru lẹ ndu ono bụ ndu Híburu; gberegbede: mbẹdua bukwapu onye Híburu. Teke bụ l'ẹphe bụ unwu Ízurelu; gberegbede: mbẹdua bukwapu onye Ízurelu. Teke bụ l'ẹphe shi l'eri Ébirihamu; mbẹdua shikwapu l'eri Ébirihamu. ²³ ?Epe bụ ndu ejeru Kuráysutu ozi tọo? ?Bụ onanu bẹ mu te gbe kadu ẹphe abubu? Nta-a bẹ mu ekfukpookwa l'ọ bụ onye ọgvu guderu. Mu kakwa iya ẹphe abubu; ẹge-a, mu gbe ka ẹphe oje ozi Kuráysutu-wa; bya aka ẹphe oje mkporo njeto; a kakwa mu phụ ochi iphe nchito. Ophu tọ dukwa teke mu e-te bugejeduru ebugeru l'ọnu anwuhu l'okfu ozi ono. ²⁴ Ugbo ise bẹ ndu Ju chiwaru mu ukporo ọnu ẹchachi l'ọnu ẹchachi iri-ẹ-tete ẹphe ono. ²⁵ Ndu kẹ Rómu abya echiwa mu iphe ugbo ẹto; a kpawa mkpuma tụa mu tugbuphodowa mu-a ndzụ nwanshị ugbo lanụ. Ugbo ẹto; bẹ mu nọwa l'ugbo-mini; yo kpua. Yo nweru ophu mu nọru ujiku ophu: eswe l'enyashi lẹ mini. ²⁶ L'igweligwe ije ono, mu jewaru ono bẹ mu lọwaru ishi mu alọlo l'utso, gbaru nụ; lọo ishi mu alọlo l'ẹka ndu abalị-d'egvu; mẹ l'ẹka ndu Ju ibe mu; mẹ l'ẹka ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. Mu ejewa iphe mini pharu mu l'eze l'obodo; mẹ l'echi-ẹgu; mẹ l'echi eze ẹnymu; mẹ l'ẹka ndu

ẹ-ta bụdu ọkpobe ndu kẹ Kuráýisutu. ²⁷ Mu jẹwaru ozi, dọ ẹhuka gbuta ẹphuru phee. Ugbo olemole; bẹ mu jẹwaru iphe mu te dobedu ishi l'oshi. Ẹgu gụwaru mu; ẹkpiri akpọ-wa mu nkụ. Mu jẹwaru ọp̄hu mu zẹru ẹgu; nọo l'oyi; mu te nwe iphe owe l'ukfu. ²⁸ ?Mu ele ole agụ? Obenu l'o nwekpeleruphu iphe anọduje akpọ mu mgbenya mbọku-mbọku. Iphe ono bụ lẹ mu anọdujekpelephu agba mgbamuche iphe bụ chọchi kẹ Kuráýisutu l'ẹphe ha. ²⁹ Ọobuje; ike -gvụ onye ọdo; yọ bụhukwaruphu mbẹdua b'ọ gvụru. Teke bụ l'o nweru onye dalahuru l'ome iphe dọ eji; yọ hụkwa mu phụ ọku l'obu.

³⁰ Ọ -buru lẹ mu safutaje nsasa; iphe mu e-gude asa iya bụkwa iphe ekoshi ẹge ike gvụ-beru mu. ³¹ Ọ kwa Nchileke, bụ Nna kẹ Nnajiufu ono, bụ Jisọsu ono bẹ bụ onye maru l'iphe-a, mu ekfu-wa te nwedu ọp̄hu bụ ẹjo-ire. Tẹ ekele bụkwaru nk'iya gbururu jeye lẹ tutu yoyo. ³² Lẹ teke mu nọ lẹ Damásukọsu bẹ gọvano bụ iya nọ-chiru ẹnya Arítasu, bụ eze ndu ono; woru ndu soja ye t'ẹphe nọchia obu-edukfu ono; k'ọp̄hu ee-gude mu. ³³ Tọ dọ iya bụ; e woru mu ye l'ime nkata; pyoo mu l'enu ọzo, nọ l'eli ọpho-mkpuma, e gude kpụ-pheta obodo ono mgburumgburu; mu eshi ẹke ono nahụ iya; gbalaa.

12

Iphe Nchileke koshiru Pọlu l'aphù

¹ A makwarua l'ẹ to nwedu iphe eerita l'ọsa nsasa; ọbu lẹ mu safutajekwa iya phụ. Nta-a bẹ mu a-wata okfu kẹ ọp̄hu àphù; mẹ iphemiphe

ọbule, Nnajiufu koshiru mu. ² O nweru nwoke lanu, mu maru, bu onye ke Kuráyisutu, Nchileke dzuchataru; yo jerua imigwe le mkpo-kfu mkpo-kfu iya k'eto. A nokwaru afa iri l'eno k'ophu iphe ono meru. Obenu le mu ta mahedu: o - jeru eke ono l'oswiya; to phuru iya l'aphu. O bulephu Nchileke nwenkinyi iya maru ege o muru. ³ O bulephu l'o doru mu enya le nwoke ono be mu maru le Nchileke dzuchataru; worua ya ogbodufu Nchileke. Obenu le mu ta makwa: ?o jeru-a l'onwiya; to aphu b'o phuru. O kwa Nchileke nwenkinyi iya maru. ⁴ Nwoke ono no l'eke ono nukota iphe o nuru, kporu madzu okfu; mbu iphe Nchileke te kwedu te madzu gude onu kfu. ⁵ Oo ya bu le nwoke ono be mu e-gude asa nsasa. Obenu le mu te egudedu onwomu asa nsasa; gbahalephu le mu asa nsasa l'ike gvuru mu. ⁶ Ndege mu jeru asa nsasa k'onwomu; me mu te ga abukwa onye egomunggo swehuru; okfu l'iphe mu gage e-kfu ga abulephu oswi-okfu be mu ga anodu ekfu. Obenu le mu te ejedu asa nsasa; le teke mu jederu asa nsasa b'o nweru ndu a-wata ori le mu ka nshinu karia iphe ephe phuru mu l'ehu; me iphe ephe nuru, mu kfu.

⁷ Nchileke koshinukaru mu iphe, dugbaa oke biribiri. O bu iya kpataru iphe Nchileke loru iphe o loru ye mu l'ehu. Iphe ono aburu mgbajigogu; kwaa mu l'ehu; k'ophu mu te ejedu oku onwomu ekuku. Iphe ono anodu l'o bu owaa, aa-su l'oo ojozi Setanu byaru bya etsua mu iphe; go-zita mu te mu be ejeje oku onwomu ekuku k'iphe ono, mu phuru l'enya; bya anu le nchi ono. ⁸ Iphe ono be mu kfuwaru nu Nchileke ugbo

ẹto; sù iya t'o mee t'iphe ono paru mu haa. ⁹ Iphe Nchileke ekfujeru mu abùru: "T'eze-iphe-oma, ya meru mu dzujeeru mu. Lẹ teke irè kẹ yẹbe Nchileke akajẹ mu nshinu l'ẹhu bụ teke ike ta nọdu mu." Yọ bụru iya bụ l'ẹhu atso mu ẹna lẹ mu gude l'ike ta nọdu mu asa nsasa; ẹge ee-shi tẹ ike kẹ Kuráyisutu ree mu irè l'ẹhu. ¹⁰ Oo ya bẹ mu sùru l'ike ono, gvuru mu nù ono bẹ dụwa mu mma. Iphe-iphere, eeme mu; mẹ iphe ọtsu-l'ẹhu; mẹ mkpamehu; mẹ iphe-ẹhuka, aanọduje emekota mu l'okfu ẹhu Kuráyisutu bẹ dụwa mu mma. O bụ teke ike ta nọdu mu; bẹ ike nk'ia akajẹ mu ome irè l'ẹhu.

Pọlu agba mgbamuche ndu Kórintu

¹¹ Nta-a bẹ mu meekwaru l'ọ bụ onye ego-munggo swehuru. Ọle ọ kwa unubẹdua kparu iya. L'iphe gbaru unu l'ememe bụ l'unu ga anọdu etu mu ẹpha. L'a makwarua l'ẹ to nweđu iphe mu bụ; ọbu l'ẹ tọ bụkwa mu; bẹ ẹnya mu kachia alala l'ẹka ndu ono, ezi unu ozi-oma ono; mbụ ndu ono, etu onwẹphe ọ-kal'ike phẹ ono. ¹² Mu taru nshi meshia iphe-ọphulenyà; mẹ iphe-ọhubama, dugbaa biribiri; bya emeshikwaaphu iphe ọdo, kpọru ọtukota ọnu iya, ekoshi ike Nchileke l'ẹke unu nọ. Iphe ono abụkotaru iphe mu gude koshi unu lẹ mu bụ oswi onye ishi-ozì Kuráyisutu. ¹³ ?O nweru ọzo ọdo, mu gbe ka ome chọchi ọdo ọhuma, mu t'emeduru unu? ?Bulephu lẹ mu ta sùdu unu t'unu kfua mu ụgwo? A-oo! Ọwaa kwa ẹka-l'ali-o; keshinu ono gbe bụwaru ẹji; mu emee ya unu.

14 Owaa kweekwa ugbo ẹto, mu jikoberu k'obyá ndu-unu. Mu -bya bẹ mu t'asúkwa t'unu k'fua mu ugwo; l'iphe mu achọ abya ta bukwa okpoga unu. O kwa unubẹdua l'onwunu bẹ mu achọ abya. Ẹ tọ bukwa ẹgirima akpatajẹ ẹku doberu ndu muru ẹphe; o buchikwaa nne lẹ nna akpatajẹ ẹku doberu unwu ẹphe. 15 Mu e-gudekpelekwaphu okpobe ẹhu-otso-ena me-phushiaru unu iphe mu nweru; tũa ishi onwomu ẹge ee-shi t'ọ duru unu lẹ mma. ?Unu e-gbe yepeteru mu obu; m'ọ -buru lẹ mu kafua unu oyeru obu tọo?

16 O nwekwaru-a unu ndu ophu haru kwe lẹ mu te shidu buru unu ivu ẹra. Obenu l'ọ nwekwaruru ndu ekfu lẹ mu shi agbanuka ẹregede; l'ọ bu ugho bẹ mu gude hata unu l'ọ bu onye hataru iphe l'onya. 17 ?Nanukpoo ẹge obu? ?O nwekpooru iphe bu ndu ono, mu ziru t'ẹphe byakfuta unu ono, onye ophu mu gbe shi l'ẹka iya ria unu uru? 18 Mu rọru Táyitọsu t'ọ bya; bya asu tẹ nwanna ayi ophu tsoru iya. ?O nweru iphe unu a-su lẹ Táyitọsu byaru bya erita unu? ?Tọ buleduphu umere lanu bẹ mu l'iya eme; ?t'ẹ tọ buleduphu okpà lanu bẹ mu l'iya etso?

19 ?Tọ unu shi keshinu ono rita l'iphe ayi anọduje eme bu ẹge ayi e-meje bya edofu onwayi l'ifu unu tọo? Wawakwa. Iphe ayi anọduje ekfu bẹ ayi ekfuje maru l'ayi ekfu iya l'ifu Nchileke; ọdo bu l'ayi lẹ Kuráyisutu tųgbaberu buru nanu. Oo ya bu; ndu-mu, ayi yeru obu; iphemiphe obule, ayi anọdujekpo eme bẹ ayi anọdujekwa eme t'ayi gude iya mefuta unu. 20 Mu atsukwa egvu; su: ?mu maru tọ

búkwanu: mu -byaruta; unu ta aduhe ege mu riru l'unu dụ; mbèdua ta aduhekwaphu ege unu riru lẹ mu dụ. Mu atsukwa egvu; sụ: ? Mu ta abyakwanu bya aphu l'unu anọduje aswo-phe uswo; ejiphe ijimènya; buru ndu obu-ọku; l'akpa ẹnya; ephuphe ibe unu ìphù; agba ibe unu mgbamu; ekuphe onwunu ekuku; buru oku-mkpaka phez. ²¹ Mu atsukwa egvu lẹ mu -bya l'ugbo iya-a bẹ Nchileke e-wozita mu alì l'ifu unu; mu awata okwa ekwa ekpu igweligwe ndu mehawaru iphe dụ eji; ephe te kwe taa onwephe uta iphe dụ eji, ephe meru; haa ejo umere, rehuru erehu; haa ome kẹ nwanyi; mẹ t'ephe ba buheru ndu iphere gvuru l'ifu.

13

Okwa ikperazu

¹ Abyabya owaa, mu abya abyabya-wa kweekwa ugbo eto, mu abya unu agbaphe. Ekwo okfu Nchileke sukwaru: "L'onye e kuru ikpe b'ẹ ta anmajekwa ikpe; 'abudu l'a dụ ebo; m'ọ bu eto agba iya ekebe." ² Mu nmaakwaru ndu ono, mehawaru ejo iphe ono okwa; mẹ ndu ophunanu l'ephe ha. Mu anmakwaru iya ephe nta-a, mu e-ta nodu l'ẹke ono ege ono, mu nmaru iya ephe teke ono, mu byaru k'ugbo ebo ono. Lẹ mu -bya bẹ mu ta ahakwa ephe; lẹ mu ba ahụ ephe ahụhù. ³ Oo ya bu; unu eshi ege ono maru lẹ Kuráyisutu gude mu-a ekfu okfu; l'unu sukwaru t'e koshi unu iphe e-me t'unu maru l'o gude mu-a ekfu okfu. Kuráyisutu ono te emejekwa l'ọ bu onye ike ta nodu teke

oome unu iphe. O gbe buru iphe oo-me bu l'ookoshi ege okpehu iya habe l'eke unu no. ⁴ L'a makwaru-a l'ike ta nodu iya teke a kpopyaberu iya l'oshi-osweru; obenu le nta-a be bu ike Nchileke b'o gude nodu ndzu. O kwaphu ege ono, ike shi gvụ iya ono bu ege o gvukwaruphu ayibedua. Obenu le nta-a be ike ke Nchileke e-me; ayi anodu ndzu ege Kuráyisutu no; ike anodu ayi ege o no iya; k'ophu ike a-no ayi l'iphe bu iphe ayi emekpooru unu.

⁵ Unu tujeedukwa onwunu ghachaa; maru ege obu unu du; t'unu shije ege ono maru: unu -noshikwaduru-a ike l'ekwekwe, unu kweru ke Kuráyisutu. ?Unu ta madu le Jisosu Kuráyisutu bu unu ebubu l'ehu to; gbahal'ekwaphu l'unu tuwaru onwunu ghachaa; phua l'unu te kwetahedu; yo buru iya bu l'e to budu unu ebubu l'ehu.

⁶ Ophu mu gude eka bu l'unu e-mekochaa maru l'ayi ta gwobedu ekwekwe ono, ayi kweru ono.

⁷ Iphe ayi anoduje ekfu anu Nchileke; bu t'e b'o kwekwa t'unu mee iphe e-ta dudu mma. E to bukwa te ayi koshi l'ayi bu ndu oma; o chikwa-a t'unu meje iphe vudo nhamunha; m'o -ruhuru; o -buru l'od-du le ayibedua buwa ndu daru adada.

⁸ L'e to nwekwa m'o bu iphe lanu, ayi e-meghe gude mebyia okpobe okfu ono. Iphe ayi anoduje eme bukwa l'ayi anoduje ejeru okpobe okfu ono ozi.

⁹ Oo ya bu l'ehu anoduje atso ayi ena; m'o buru l'ike ta nodu ayi; unubedua eshihukwanu ike. Oo ya kparu iphe ayi anoduje ekfufua l'anu Nchileke t'o mee t'onodu unu ka mma. ¹⁰ Mu ede iphe-a nta-a, mu l'unu ta nodu-wa; l'eke ono; k'ophu mu te ejedu ogude ike ono, Nnajiufu yeru

mu l'ẹka ono mee unu iphe ònwú-ònwú teke mu byaru. Ọo ya bụ tẹ mu be egude ike ono, o yeru mu l'ẹka k'ogude melia unu emeli ono gbe hùlahaa unu àhùhù.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹¹ Nta-a ụnwunna mu; unu nọkwa ọhuma. Unu lakwa azụ l'ọnodu, dọebe mma. Unu ngabejekwa nchị l'iphe mu ekfu. T'ọriri unu bụkwaru nanụ; unu eburu l'ẹhu-agu. Ọo ya bụ tẹ Nchileke ono, yeru ayi obu ono, bụ iya emeje t'ayi buru l'ẹhu-agu ono swikwaru unu eswiru.

¹² Unu keleje ibe unu ekele; nmata ẹphe akpa.

¹³ Iphe bụ ndu kẹ Nchileke l'ibiyi ya ọwaa ekelekwaphu unu.

¹⁴ T'eze-iphe-ọma kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu; obu ọphu Nchileke eyejeru ndibe iya; mẹ ike ono, Ume-dụ-Nsọ meru t'unu gbaru mgba ono; dzukotakwa oke l'ẹhu unu l'unu ha.

Bayiburu Ikwo
Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb